

[1] Кисилевський Д. Битви виграють армії, а війни – економіки. *Верховна Рада України: веб-сайт*. URL: [https://www.rada.gov.ua/news/news\\_kom/234035.html](https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/234035.html).

[2] Жарикова А. Промвиробництво в Україні торік скоротилося на понад третину. *Українська правда: веб-сайт*. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/03/27/698476/>

[3] Шевчук С. Рік швидких відповідей закінчується. Як українська економіка пережила війну 2022 року. Сім графіків про втрати, допомогу та людей. *Forbes.ua: веб-сайт*. URL: <https://forbes.ua/money/rik-shvidkikh-vidpovidey-zakinchuetsya-yak-ukrainska-ekonomika-perezhylo-viynu-2022-roku-sim-grafikov-pro-vtrati-dopomogu-ta-lyudey-22122022-10665>

[4] Вінокуров Я. Мільйони українців втратили роботу через війну. Звідки вони беруть гроші на життя? *Українська правда: веб-сайт*. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/12/8/694732/>

[5] Безробіття в Україні в період повномасштабної війни. *Національний інститут стратегічних досліджень: веб-сайт*. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/bezrobittya-v-ukrayini-v-period-povnomasshtabnoyi-viynu>.

[6] Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії росії проти України за рік від початку повномасштабного вторгнення. *Київська школа економіки: веб-сайт*. URL: [https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/03/UKR\\_Feb23\\_FINAL\\_Damages-Report-1.pdf](https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/03/UKR_Feb23_FINAL_Damages-Report-1.pdf).

[7] Залучення інвестицій у відбудову транспортної галузі в Україні. *Національний інститут стратегічних досліджень: веб-сайт*. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/zaluchennya-investytsiy-u-vidbudovu-transportnoyi-haluzi-v-ukrayini>

УДК 330.341.424(477)

### ЕКОНОМІЧНЕ МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ В ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКАХ ЯК ОСНОВІ ЇЇ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ

### THE ECONOMIC FUTURE OF UKRAINE IN INDUSTRIAL PARKS AS THE BASIS OF ITS HIGH-TECH DEVELOPMENT

*докт. екон. наук В. Л. Дикань*

*Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

*D. Sc. (Econ.) V. L. Dykan*

*Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

Сьогодні перед Україною постало два ключових завдання: перше – це здобути перемогу на воєнному фронті і тим самим підтвердити ідентичність українського народу, національну єдність та державну незалежність, а друге – відродити могутність національної економіки, створити плацдарм для економічного тріумфу нашої держави на глобальній арені. В період поствоєнної відбудови України індустріальним базисом забезпечення інфраструктурного відновлення країни мають стати індустріальні парки – визнаний та апробований країнами-лідерами економічного розвитку інструмент забезпечення високотехнологічного інноваційного прориву держави і залучення інвестицій в реалізацію глибоких структурних перетворень у стратегічних секторах економіки.

В Україні, попри гостру потребу в реалізації інноваційних зрушень в

економіці, спостерігається певний парадокс у тенденціях розвитку системи індустріальних парків – при зростанні загальної кількості і досі відсутні істотні економічні результати від їх функціонування, а досвід реалізації інноваційних проєктів включає лише незначні ініціативи. Зважаючи на це, наразі необхідна розбудова такої мережі індустріальних парків, яка дозволила б відродити індустріальний потенціал України, створити сучасну економіку і підвищити добробут наших громадян.

Найбільш прогресивною формою організації таких індустріальних парків в Україні має стати модель, що передбачає розбудову сучасних науково-виробничих майданчиків з комплексною інфраструктурою обслуговування (під'їзні шляхи, інженерні мережі та системи комунікації), в межах яких проводитимуться інноваційні дослідження, забезпечуватиметься їх комерціалізація та втілення цих інноваційних рішень в серійне виробництво. Такі індустріальні платформи на своїй території мають включати як безпосередньо промислові зони з залученням виробничих площ, в межах яких і забезпечуватиметься випуск готової для споживання продукції, так і науково-дослідні / інноваційні центри, ІТ-школи та екологічні центри, маркетингові, консалтингові центри й страхові компанії, банки та фінансово-інвестиційні установи, транспортні та експедиторські компанії, складські комплекси та логістичні центри, заклади освіти і лікувально-оздоровчі установи, ряд інших об'єктів соціальної інфраструктури, покликаних підтримувати процеси виробничої реалізації технологічних нововведень та забезпечувати високі стандарти якості життя українських громадян.

Забезпечити розбудову національної системи ефективно діючих індустріальних парків в Україні можливо двома альтернативними шляхами. Перший – полягає у використанні наявних в країні виробничих потужностей та інфраструктури обслуговування і передбачає створення таких парків на базі діючих промислових підприємств, що перебувають в кризовому стані та гостро потребують інвестиційно-інноваційного відродження. Такий підхід до формування національної системи індустріальних парків дозволить не тільки провести релокацію занепадаючих виробничих площ по всій країні, а й значно зекономити обмежені ресурси в процесі їх розбудови. Враховуючи те, що значна частина виробничих баз наразі є технологічно зношеною, а в деяких регіонах й знищена фізично внаслідок ведення активних бойових дій, іншим шляхом розбудови української системи індустріальних парків може стати шлях їх створення «з фундаменту», що передбачає зведення виробничої інфраструктури та комунікацій на окремій території, виділеній спеціально під проєкти створення таких інфраструктурних об'єктів. Така стратегія формування індустріальних парків потребує залучення значних ресурсів і зусиль органів управління територіальними громадами та впровадження спеціалізованих державних програм підтримки розбудови

цих інфраструктурних об'єктів, адже малий і середній бізнес, що й так в умовах війни знаходиться в стані «виживання», немає реальної можливості інвестувати в розвиток інфраструктури таких парків. Оборонний бюджет України також обмежує інвестиційні можливості держави фінансово підтримувати такого роду проекти, а тому, враховуючи те, що ці індустріальні майданчики стануть свого роду точками регіонального зростання, саме органи місцевого самоврядування мають стати ключовими ініціаторами та інвесторами створення таких індустріальних зон.

Створені за запропонованою моделлю індустріальні парки стануть дієвим інструментом стимулювання процесів інноваційної та економічної активності в регіонах та країні в цілому, оскільки їх ефективне функціонування дозволить:

по-перше, значно прискорити цикл «інновація-проект-виробництво-реалізація» та відродити інноваційно-виробничу діяльність в країні;

по-друге, збільшити притік інвестицій та активізувати інвестиційні процеси в регіонах. За оцінками експертів та практиків кожен долар інвестований в інфраструктуру індустріального парку забезпечує надходження 5-6 доларів приватного капіталу [1];

по-третє, провести ефективну промислову перебудову постраждалих в результатів воєнної агресії регіонів, забезпечивши цим самим їх відновлення та стале зростання;

по-четверте, за рахунок пожвавлення підприємницької ініціативності та реалізації проектів інфраструктурної відбудови промислових зон сформується потреба у кваліфікованій робочій силі, а відповідно й можливість для працевлаштування та збільшення доходів українських громадян. Як свідчать розрахунки Державного науково-дослідного інституту інформатизації та моделювання економіки розбудова тільки 25 індустріальних парків забезпечить створення більше 16 тис. робочих місць [1] та дозволить підвищити середній рівень заробітної плати в регіонах на 4-5 тис. грн. [2]. Це в свою чергу дасть змогу подолати корінну проблему для нашої держави – проблему трудової міграції, повернувши до країни значну частину її інтелектуального потенціалу;

по-п'яте, запровадити практику екологічного управління та управління відходами і ресурсами, оскільки впровадження сучасних виробничих технологій дозволить як реалізувати ощадливий підхід до організації виробництва, так і створити спільне середовища користування ресурсами, за якого відходи одного суб'єкта становлять ресурсну базу для іншого;

по-шосте, сформувати сприятливі умови для соціально-економічного розвитку територіальних громад і регіонів. Адже для регіону розміщення на його території індустріального парку означає не лише ще одне джерело поповнення місцевого бюджету та зайнятості населення громад, а й, перш за все, інтенсифікацію інноваційних підприємницьких ініціатив та відповідно забезпечення сталого регіонального зростання.

Отже, для поствоєнного економічного прориву нашої держави вже сьогодні необхідно проводити активну політику формування української моделі економічної резистентності, що передбачатиме розбудову національної системи індустріальних парків як основи індустріального переродження України. Індустріально-промисловий симбіоз, що лежатиме в основі функціонування таких індустріальних парків, дозволить Україні сформуванню продуктивну високотехнологічну галузеву структуру економіки і позбутися статусу сировинної держави на глобальному ринку.

[1] Індустріальні парки. Нові робочі місця та гроші для громад. *Політична партія «Слуга народу»* : веб-сайт. URL : <https://sluga-narodu.com/industrial-park/> (дата звернення: 22.04.2023).

[2] Індустріальні парки в Україні: 25 «точок росту» за наступні 3 роки. *Укрінформ* : веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3325847-industrialni-parki-v-ukraini-zamah-na-grivnu-a-udar-na-korijku.html> (дата звернення: 22.04.2023).

**УДК 338.2: 656.2**

**ЕКОІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ  
ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ  
ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

**ECO-INDUSTRIAL PARKS AS A BASIS FOR ENSURING EFFECTIVE  
MANAGEMENT OF THE RESOURCE POTENTIAL OF RAIL  
TRANSPORT ENTERPRISES**

*докт. екон. наук М.В. Корінь, аспірант О.А. Лановий*  
*Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

*D. Sc. (Econ.) M.V. Korin, Postgraduate O.A. Lanovy*  
*Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

Ключовим драйвером еколого-економічного зростання країн-лідерів глобального ринку на сьогоднішній день виступають індустріальні центри, будучи не лише промисловою зоною, де забезпечується продукування новачій та їх виробництва, а й виступаючи прогресивним інструментом підтримки екологічних норм та дотримання стандартів сталого екологічного зростання [1]. Особливістю таких парків є те, що в їх середовищі створюється можливість для реалізації промислового симбіозу, що в свою чергу дає імпульс для нарощення синергетичних можливостей всіх підприємств – учасників еко-індустріального парку. Промисловий